de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Afdeling Strategie

Bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

Postadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

(088) 3610000
www.rechtspraak.nl

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid
J.A. Vijlbrief
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum 13 mei 2026
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
ons kenmerk [redacted]
onderwerp Advies Nota van Wijziging met betrekking tot het Wetsvoorstel wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het beperken van de compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid tot kleine werkgevers

Geachte heer Vijlbrief,

Bij bericht van 30 april 2026, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') nader advies uit te brengen inzake de Nota van Wijziging met betrekking tot het Wetsvoorstel wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het beperken van de compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid tot kleine werkgevers (de 'Nota van Wijziging'), met als reactietermijn 18 mei 2026.

De Raad heeft op 1 mei 2025 advies heeft uitgebracht over het Wetsvoorstel wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het beperken van de compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid tot kleine werkgevers. Nadien is het Wetsvoorstel mede naar aanleiding van ontvangen adviezen uit onder meer de internetconsultatie gewijzigd. De huidige adviesaanvraag ziet op de Nota van Wijziging.

DE NOTA VAN WIJZIGING

Met deze Nota van Wijziging wordt het Wetsvoorstel ingrijpend gewijzigd. De compensatieregeling voor de transitievergoeding bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst na langdurige arbeidsongeschiktheid (hierna: Compensatieregeling LAO) wordt in zijn geheel afgeschaft. Ook wordt in deze Nota van Wijziging geregeld dat de compensatieregelging transitievergoeding bij beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming (hierna: Compensatieregeling BE) zal komen te vervallen.

De voorgestelde wijziging heeft tot gevolg dat werkgevers niet meer in aanmerking komen voor compensatie van betaalde transitievergoedingen bij ontslag na langdurige arbeidsongeschiktheid en bij ontslag na bedrijfsbeëindiging vanwege pensionering of overlijden van de werkgever.

Het Wetsvoorstel krijgt voorts een nieuwe aanduiding. Het nieuwe opschrift van het Wetsvoorstel komt te luiden: Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het afschaffen van de regels inzake compensatie van de transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid en bedrijfsbeëindiging.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[1]

ADVIES

Opmerking vooraf
De voorgestelde wijzigingen in de Nota van Wijziging zijn vergaand, en de Raad stelt het daarom op prijs om in de gelegenheid te worden gesteld om over de Nota van Wijziging advies uit te brengen. De Raad constateert evenwel dat de gegeven adviestermijn bijzonder kort was. Hoewel de Raad heeft begrepen dat de bekorting van het consultatieproces (mede) wordt ingegeven door budgettaire overwegingen, hecht de Raad eraan op te merken dat deze keuze de zorgvuldigheid van het wetgevingsproces onder druk zet en risico's met zich meebrengt voor de wetgevingskwaliteit.[2]

Gegeven de ongebruikelijk korte reactietermijn ziet de Raad zich genoodzaakt tot een advies op hoofdlijnen.

---

[1] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

[2] Zie ook het jaarverslag 2025 Raad voor de rechtspraak (pagina 8), over de zorgen inzake de zorgvuldigheid van het wetgevingsproces.

Definitie kleine werkgever
De Nota van Wijziging maakt niet langer onderscheid tussen kleine werkgevers en andere (grotere) werkgevers voor wat betreft de Compensatieregeling LAO.
De Raad heeft in het eerder uitgebrachte advies reeds geconstateerd dat de definitie van 'kleine werkgever' tot mogelijke interpretatiegeschillen kon leiden. Deze complicatie komt door de algehele afschaffing van de compensatieregeling niet langer voor. In zoverre kan de Nota van Wijziging worden beschouwd als een verbetering ten opzichte van het oorspronkelijke Wetsvoorstel.

De voorgestelde afschaffing van de Compensatieregeling LAO in de Nota van Wijziging brengt echter hernieuwde onduidelijkheden mee.

Gevolgen algehele afschaffing Compensatieregeling LAO
Door de algehele afschaffing van de Compensatieregeling LAO ontstaat een grotere groep werknemers voor wie (opnieuw) onduidelijk en onzeker is of zij na twee jaar arbeidsongeschiktheid aanspraak kan maken op betaling van een vergoeding ter hoogte van de transitievergoeding als de werkgever weigert mee te werken aan beëindiging van de arbeidsovereenkomst, omdat compensatie niet langer plaatsvindt .
Dit is de problematiek van de slapende dienstverbanden, waarvoor de compensatieregeling nu juist in 2018 in het leven is geroepen. In de Xella-beschikking[3] heeft de Hoge Raad de verplichting voor de werkgever tot toekenning van die vergoeding gegrond in het bestaan van de wettelijke compensatiemogelijkheid. Echter, deze compensatie wordt thans geheel afgeschaft.

De Raad constateert dat de toelichting bij de Nota van Wijziging geen helderheid verschaft over de verschuldigdheid van de transitievergoeding na afschaffing van de Compensatieregeling LAO bij een slapend dienstverband. Het ontbreken van duidelijkheid door de wetgever zal er toe leiden dat de afweging bij de rechter komt te liggen. De Raad verwacht om die reden dat de ontstane onduidelijkheid als gevolg van de afschaffing van de Compensatieregeling LAO, tot extra zaken voor de Rechtspraak zal leiden.

[3] HR 8 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1734.

Heroverweging van de verplichte transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid
De Raad van State heeft in zijn advies van 17 september 2025[4] over het oorspronkelijke Wetsvoorstel de bezwaren van de werkgevers beschreven. Kort gezegd gaat dit over het ook nog moeten betalen van een transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid, terwijl de werkgever al verplicht is gedurende twee jaar het loon tijdens ziekte door te betalen en kosten te maken in verband met de re-integratie van zieke werknemers. Deze bezwaren zijn na afschaffing van de Compensatieregeling LAO opnieuw aan de orde. In dit verband schrijft de Raad van State onder meer dat het niet langer compenseren van de te betalen transitievergoeding voor (grotere) werkgevers indirecte gevolgen zal hebben, die vooral kwetsbare werkenden zullen raken. Omdat bij vaste contracten de periode van loondoorbetaling bij ziekte vaak langer is en ook de transitievergoeding doorgaans hoger is, wordt het vaste contract hierdoor relatief duurder. Werkgevers kunnen daardoor terughoudend worden om een vast contract aan te bieden, vooral aan werknemers die een groter risico lopen op uitval wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid. De Raad van State heeft in zijn conclusie geschreven dat – alles afwegende – het nadere overweging verdient om de compensatieregeling overbodig te maken door de verplichte transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid te schrappen. Uit de Nota van Wijziging of de toelichting blijkt echter niet dat een dergelijke heroverweging heeft plaatsgevonden.

De Raad geeft in overweging, mede gelet op de achterliggende maatschappelijke problematiek en de te verwachten extra zaken voor de Rechtspraak, in de Nota van Wijziging dan wel de toelichting hieraan aandacht te besteden.

Heroverweging van de verplichte transitievergoeding bij ontslag wegens bedrijfsbeëindiging voor kleine werkgevers
Het wegvallen van de compensatie voor kleine werkgevers bij bedrijfsbeëindiging betekent een forse financiële druk op het MKB, nu zij de kosten van de transitievergoeding zelf moeten dragen. Het kan leiden tot een aanslag op hun pensioen en tot uitstel van hun bedrijfsbeëindiging om de hoge ontslagkosten te vermijden. Ziekte en pensionering zijn, anders dan bijvoorbeeld slechte economische omstandigheden, immers omstandigheden die buiten het gewone ondernemersrisico van een werkgever vallen.

[4] No. W12.25.001.00147/III.

Ziekte en pensionering zorgen ervoor dat de kleine werkgever zich genoodzaakt kan zien om bijvoorbeeld zijn pensioenvoorziening aan te spreken, als de werkgever voor het betalen van de transitievergoedingen voor al zijn werknemers niet de financiële middelen heeft. Juist bij werkgevers in het MKB komen lange dienstverbanden voor en kan de transitievergoeding hoog oplopen.

Met de invoering van de Wet arbeidsmarkt in balans is juist overwogen dat de verplichting tot het betalen van een transitievergoeding in die gevallen tot ongewenste gevolgen zou leiden, zoals het aanspreken van zijn pensioenvoorziening door de werkgever.[5] Dit is in de Memorie van Toelichting bij de Wet arbeidsmarkt in balans ook als knelpunt gesignaleerd.[6] De Raad constateert dat in de Nota van Wijziging en de toelichting geen aandacht wordt besteed aan dit knelpunt. De Raad adviseert om de Nota van Wijziging op dit punt aan te vullen.

WERKLAST

In zijn eerdere advies heeft de Raad bij de beperking van de Compensatieregeling LAO de totale extra werklast begroot op structureel € 750.000,- per jaar. De nu voorgestelde afschaffing - in plaats van de beperking - van de Compensatieregeling LAO en de afschaffing van de Compensatieregeling BE zal weliswaar leiden tot andere rechtsvragen, maar leidt naar verwachting niet tot een substantiële wijziging van het aantal extra zaken. Per saldo verwacht de Raad dan ook met de Nota van Wijziging geen wezenlijke afwijking van de eerder verwachte stijging van de werklast.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak heeft bezwaren tegen de Nota van Wijziging in haar huidige vorm en geeft in overweging om de Nota van Wijziging op de in dit advies genoemde onderdelen aan te passen.

---

[5] Zie bijvoorbeeld: *Kamerstukken II* 2018/19, 35 074, nr. 3, p. 72. Zie hierover ook: D.M.A. Bij de Vaate & P.G. Vestering, 'VAAN-VvA-Wab-Transitievergoeding', *TAP* 2018/154; B. Barentsen, 'Transitievergoeding', *TRA* 2018/72.

[6] *Kamerstukken II* 2018/19, 35 074, nr. 3, onder 3.5.2. 'Knelpunten'.

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. S. Sicking-Sluis
Lid Raad voor de rechtspraak